

4. Трач С.В. Еколого-гідрохімічна оцінка якості води річки Смотрич / С.В. Трач, Т.В. Дориба – Подільський державний аграрно-технічний університет. Збірник наукових праць. – 2013. – С. 95-97.
5. Гаврилянчик Р.Ю. Екологічний моніторинг вищої водної рослинності басейну річки Жванчик / Р. Ю. Гаврилянчик, І.А. Грубляк М.І. Козак // Сучасні проблеми збалансованого природокористування : Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. – Кам'янець–Подільський, 2008. – С. 91–93.
6. Гаврилянчик Р. Ю., Хабовський А.Е., Плахтій Д.П. Сучасні технології утилізації відходів / Гаврилянчик Р.Ю., А.Е. Хабовський, Д.П. Плахтій. – Кам'янець–Подільський : ПДАТУ, 2010. – 116 с.

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ҐРУНТІВ ПП «ЛЕОН-АГРО» СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Крицька М.М. – студентка 4-го курсу напрямку «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Керівник: Каленчук Я.В. – доцент кафедри моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування ПДАТУ

Актуальність даної теми полягає в тому, що контроль за якістю продукцією рослинництва та дотриманням технологій її раціонального отримання є надзвичайно важливим, оскільки продукти рослинництва прямо чи опосередковано впливають на здоров'я людини.

Постанова завдання. Оцінити загальний екологічний стан ПП «Леон-Агро», провести повномасштабне дослідження впливу на навколишнє середовище діяльності підприємства та якості його продукції.

У складі природно-економічного потенціалу земельні ресурси займають особливо важливе місце. Проте агро меліоративний стан земель на значних площах господарства залишається незадовільним і продовжує погіршуватися. Значна частина сільгоспугідь пошкоджена водною ерозією, має підвищену кислотність ґрунтів. В ряді полів спостерігається перенасичення ґрунтів мінеральними добривами та отрутохімікатами. В ході різного роду будівельних робіт та розробок родовищ корисних копалин значна частина відчужених земель втрачає своє господарське значення і служить джерелом забруднення інших біосферних середовищ.

Відродження деградованих ґрунтів потребує значних матеріальних витрат. Значно дешевше коштують попереджувальні заходи.

У галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів встановлюються такі нормативи: гранично допустимого забруднення ґрунтів; якісного стану ґрунтів; оптимального співвідношення земельних угідь; показників деградації земель та ґрунтів.

Нормативи гранично допустимого забруднення ґрунтів визначаються з метою встановлення критеріїв придатності земель для використання їх за цільовим призначенням.

До нормативів гранично допустимого забруднення ґрунтів належать: гранично допустимі концентрації у ґрунтах хімічних речовин, залишкових

кількостей пестицидів і агрохімікатів, важких металів тощо; максимально допустимі рівні забруднення ґрунтів радіоактивними речовинами.

Нормативи якісного стану ґрунтів визначають рівень забруднення, оптимальний вміст поживних речовин, фізико-хімічні властивості тощо.

Нормативи оптимального співвідношення земельних угідь встановлюються для запобігання надмірному антропогенному впливу на них, у тому числі надмірній розораності сільськогосподарських угідь.

Із забрудненням ґрунтів необхідно боротися шляхом попередження надходження цих забруднень у довкілля, впровадження безвідходних та маловідходних технологій, утилізації існуючих та утворених відходів, створення виробництв із замкнутим циклом, здійснення комплексу меліоративних робіт.

Дуже важливою є організація моніторингу земель - систематичних спостережень за станом земельного фонду з метою отримання даних щодо розподілу земель за власниками й користувачами, продуктивності земельних ресурсів, ступеня деградації ґрунтів, стану їх забруднення, а також стану забруднення суміжних середовищ - атмосфери і природних вод усього регіону.

Особливо важливо постійно контролювати вміст у ґрунтах та ґрунтових водах пестицидів (метафос, карбофос, цирам, севін, гептахлор, карбатіон, поліхлорпропілен тощо) і ДДТ, який через свою стійкість ще міститься у ґрунтах. Слід постійно контролювати вміст у ґрунтах і водах важких металів і виявляти шляхи їх міграції.

Щоб запобігти забрудненню ґрунтів пестицидами, необхідно переходити на застосування біологічних засобів захисту рослин, природних нетоксичних пестицидів (діатомітів тощо), підвищувати стійкість рослин проти хвороб та шкідників, переходити від моно- до полікультур, тобто впроваджувати методи екологізації агровиробництва.

Таблиця 1

Еколого агрохімічна оцінка ґрунтів Агрофірми «Леон-Агро»

№ по ля	Площа поля, га	Гумус, %	Рн	Середньозважена забезпеченість			Оцінка, бал	
				N	P ₂ O ₅	K ₂ O	1*	2*
2	78,6	3,58	6,5	84	199	81	54	51
9	12,5	3,46	6,2	109	96	103	45	43
	46	4,17	6,9	106	108	98	51	49
4	24	2,52	6,0	84	133	136	53	50
	28	2,33	6,0	70	131	104	51	50
	24,1	3,14	6,4	78	209	82	55	55
7	78	2,52	5,7	67	151	74	45	45
2	80	3,33	5,7	103	94	107	49	49
Середнє		3,18	6,1	87	162	93	51	49

Список використаних джерел

1. Черняга П.Г., Мошинський В.С. Принципи і типи сучасного моніторингу земельних ресурсів // Проблеми моніторингу ґрунтів і сучасні технології відтворення їх родючості.- Збірник наук, праць ПДАТУ.- Вип. 15.-Т.1.- Кам'янець-Подільський.- 2007.- С.9-12.
2. Трач С.В. Використання біомоніторингу при утилізації відходів спиртового виробництва ґрунтовим способом / С.В. Трач – Вісник Білоцерківського ДАУ, 2010. – № 4 (80). – С. 54-58.

3. Трач С.В. Динаміка польової вологості чорнозему типового при внесенні відходів спиртового виробництва / С.В. Трач – Подільський державний аграрно-технічний університет. Збірник наукових праць. – 2010. – С. 67-71.
4. Гаврилянчик Р.Ю. Екологічна експертиза та природоохоронне інспектування : навчальний посібник / Гаврилянчик Р.Ю., Л.С. Васик, О.В. Павлів, Я.В. Каленчук. – Кам'янець–Подільський : ПДАТУ, 2010. – 112 с.
5. Гаврилянчик Р.Ю. Можливість використання результатів вимірювання біопотенціалів рослин для екологічного моніторингу / Р. Ю. Гаврилянчик, С.С.Улітін, І.В. Савчук // Матеріали II міжнародної науково–практичної конференції «Сучасні проблеми збалансованого природокористування». – Кам'янець–Подільський, 2007. – С. 29–30.
6. Прокопчук Г.С. Динаміка зміни родючості ґрунтів за даними шести турів обстеження, проведених агрохімслужбою Тернопільської області // Агроекологічний моніторинг ґрунтів як основа сталого розвитку аграрного виробництва - Матер. міжнарод. конференції. - Вінниця.- 2002.- С153-157.
7. Гаврилюк В.Б., Кирилюк В.Б., Печенюк. В.І. Сучасний стан ґрунтів Хмельниччини та шляхи відтворення і поліпшення їх родючості.- Кам'янець-Подільський: Абетка, 2005 - 92 с.

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТРУКТУРИ ТА СКЛАДУ ВИКИДІВ ВАТ «ГПССОВИК»

Лопашук Л.М. – студентка 4-го курсу напрям «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Керівник: Трач С.В. – доцент кафедри моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування ПДАТУ

Невід'ємним компонентом аналізу продукції є аналіз впливу виробничих процесів створення будівельної продукції на стан навколишнього середовища. При цьому основним методологічним принципом є аналіз і оцінка екологічного життєвого циклу будівельної продукції, що визначає структуру аналізу по основних суб'єктах будівельного комплексу регіону, які забезпечують створення, експлуатацію й утилізацію будівельної продукції.

В екологічній оцінці завжди чільне місце займає охорона атмосфери. Контроль за роботою підприємств виробництва будівельних матеріалів дозволить скоротити кількість викидів і стримати їх надходження в атмосферу.

Будівельна галузь набирає обертів. Ми стаємо мимовільними свідками швидкої забудови недавніх пустирів. У лічені місяці з'являються каркаси майбутніх житлових будинків. Ще вищі темпи зведення корпусів торговельно-розважальних центрів і модних нині гіпермаркетів. Це цілком природно, оскільки потребу людини в гарному і комфортному житті навряд чи можна чим обмежити. На жаль, негативний вплив будівництва відбувається на всіх його етапах: від отримання будматеріалів до експлуатації готових об'єктів.